

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/27199,Konferencja-naukowa-Niezalezny-ruch-studencki-w-Polsce-w-latach-1976-1989-Poznan.html>
01.03.2026, 08:00

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja naukowa „Niezależny ruch studencki w Polsce w latach 1976 - 1989” - Poznań, 15-16 maja 2014

15.05.2014

W dniach 15 i 16 maja 2014 roku w Sali Lubrańskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się konferencja pt. „Niezależny ruch studencki w Polsce w latach 1976-1989”, zorganizowana przez poznański oddział IPN przy współpracy NZS UAM. Towarzyszyła jej wystawa na pl. A. Mickiewicza, poświęcona protestowi poznańskich studentów w maju 1946 roku. Organizatorzy zadbali, aby w programie znalazły się referaty, które z różnej perspektywy naświetliły tytułowy problem. Zagwarantowali to zaproszeni goście, reprezentujący nie tylko oddziały IPN z całej Polski, ale także archiwa i uniwersytety oraz Bundesbeauftragter für die Stasi-Unterlagen, instytucji znanej bardziej – tak u nas jak i w Niemczech – pod nazwą Urzędu Gaucka. Wśród gości byli między innymi działacze Studenckiego Komitetu Solidarności w Poznaniu, Ruchu Młodej Polski, działacze NZS z lat 1980-1989, członkowie Klubu NZS' 80, działacze obecnego NZS oraz członkowie NSZZ „Solidarność” z Polski i emigracji.

W pierwszym dniu obrady trwały od godziny 10 do 18.00 i objęły trzy sesje. Rozpoczął prof. dr hab. Wojciech Polak (UMK w Toruniu), który przedstawił problemy formy niezależnego ruchu studenckiego i możliwości jego politycznej ekspresji. Kwestie te znalazły kontynuację w referacie prof. UAM dr hab. Krzysztofa Brzechczyńskiego (IPN Poznań), który podjął się scharakteryzowania myśli politycznej NZS w latach 1980-1981. Z kolei dr Artur Kubaj (IPN Szczecin) omówił przedsięwzięcia opozycyjne studenckie w Szczecinie a dr Renata Knyspel – Kopeć (Urząd Miasta Zielona Góra) Deklarację Ideową Ruchu Młodej Polski. Tę część obrad zakończył referat dr Hanny Labrenz – Weiß (BStU Berlin), która w odmiennej formie – historii oralnej – przedstawiła własne doświadczenia związane ze studiami w Polsce i w RFN konfrontując je z dokumentami wytworzonymi przez Stasi i SB.

Referenci sesji II skupili swoje dociekania wokół studium przypadku, koncentrując się na omówieniu konkretnych problemów. Dr Zbigniew Bereszyński przedstawił niezależny ruch studencki w Opolu w latach 1976-89, Marek Siedziako (IPN w Szczecinie) przybliżył postać Marka Adamkiewicza, a ks. dr Jarosław Wąsowicz (Archiwum Salezjańskiej Insp. Pilskiej) omówił działalność religijną i patriotyczną Diecezjalnego Ośrodka Duszpasterstwa Akademickiego w Gdańsku w latach 1981-89. Dwaj ostatni referenci tej sesji ukazali różne spojrzenia na strajk łódzki – Mateusz Kalinowski (NZS UAM) przedstawił perspektywę działaczy NZS, a Andrzej Czyżewski (IPN Łódź) kierownictwa uczelni oraz Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Referenci ostatniej sesji tego dnia skoncentrowali się na nielegalnej działalności NZS w okresie stanu wojennego i krótko po nim. Kamil Dworaczek (IPN we Wrocławiu) wygłosił referat na temat stanowiska NZS wobec wprowadzenia stanu wojennego, dr Tomasz Kurpierz (IPN w Katowicach) omówił represje wobec niezależnego ruchu studenckiego w okresie stanu wojennego w województwie katowickim. Dr Przemysław Zwiernik (IPN w Poznaniu) przedstawił podziemne struktury NZS od roku 1982 do 1989 na przykładzie poznańskich uczelni, a Katarzyna Szperna (NZS UAM) zaprezentowała przewodniczących i działaczy NZS oraz ich działania w latach 1981-1989. Robert Kuraszkiewicz omówił działalność katolickiego stowarzyszenia akademickiego w Polsce w latach 1987-1989.

W drugim dniu konferencji odbyła się czwarta, ostatnia sesja poświęcona przede wszystkim działalności publicystycznej NZS. Mieczysław Kopeć (UZ) przedstawił łamy czasopisma studentów SGPiS w Warszawie „NEP - NSZ”, Wojciech Rotarski (IPN Katowice) działalność wydawniczą częstochowskiego NSZ w latach 1980-1990, a dr Konrad Knoch (UG) zaprezentował publicystykę pisma „Impuls” w latach 1987-89. Ostatni dwaj referenci tej sesji zanalizowali postawy NZS wobec Okrągłego Stołu. Dr Patryk Pleskot (IPN Warszawa) zawęził temat do NZS Uniwersytetu Warszawskiego, a Paweł Fiktus (Uniwersytet Wrocławski) przyjrzał się jak w publicystyce studenckiej oceniano rozwiązania prawno-ustrojowe przyjęte podczas Okrągłego Stołu.

Konferencję zakończyła dyskusja panelowa na temat NZS wobec transformacji ustrojowej, w której udział wzięli: Marek Adamkiewicz, Marek Jurek, dr Filip Kaczmarek i Jacek Kubiak. Moderatorami panelu byli Anna Gruszecka (Klub NSZ' 80) oraz dr Przemysław Zwiernik (IPN Poznań).

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Poznań

Wypełniona gośćmi Sala Lubrańskiego UAM

Pliki do pobrania

[Zaproszenie \(pdf, 1.77 MB\)](#)